

GREEN HOME
act green

Pitanje životne sredine hitno uvrstiti u prioritete

Podgorica (MINA) 12. april 2018

Podgorica, (MINA) – Pitanje životne sredine hitno treba uvrstiti u prioritete Vlade, smatraju u Koaliciji 27, dok iz resornog ministarstva tvrde da Evropska komisija sigurno ne bi prihvatila pregovaračku poziciju Crne Gore za poglavlje 27 da nije napravljen napredak u toj oblasti.

Koalicija 27 predstavila je danas "Izveštaj iz sjenke" za poglavlje životna sredina i klimatske promjene za prošlu godinu u kojem se, između ostalog, navodi da je to poglavlje, pored 23 i 24, jedno od najzahtjevnijih i najtežih za pregovore sa Evropskom unijom (EU).

Sekretarka Koalicije Jelena Marojević Galić kazala je da je, pored poglavlja 23 i 24, poglavlje 27 jedno od najzahtjevnijih i najtežih za pregovore i usklađivanje sa EU standardima i zakonodavstvom.

»Iako je postignut dobar napredak u zakonodavnom smislu, imajući u vidu stepen implementacije zakonskih propisa, infrastrukturu i kapacitete, ali kompleksnost ovog poglavlja i dalje potrebe, stava smo da životna sredina i klimatske promjene još nijesu prioritet Vlade i da su nisko na listi političkih prioriteta«, navela je ona.

U izvještaju je, između ostalog, ocijenjeno da je zakonodavstvo djelimično usklađeno sa EU pravnom tekovinom.

»I pored niza strateških i planskih dokumenata, izostaje sistemsko upravljanje u životnoj sredini, jasno definisani ciljevi, realizovani rokovi, međusobna usklađenost strateških i planskih dokumenata koji reflektuju politiku u ovoj oblasti i jake institucije sa stručnim kadrom koje mogu da odgovore izazovima«, kazala je Marojević Galić.

Navodeći preporuke EK koje do kraja decembra nijesu realizovane, ona je kazala da još nije zaštićena ulcinjska Solana, nije donijeta konačna doluka o upravljanju otpadom, implementacija Nacionalne strategije i nacionalnih planova upravljanja otpadom nije zadovoljavajuća, stopa reciklaže je i dalje niska, a infrastruktura loša.

»Nezadovoljavajuće je sprovođenje nacionalnog namjeravanog doprinosa za smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte, administrativni kapaciteti su neznatno ojačani, a implementacija NEAS-a je djelimična«, kazala je Marojević Galić.

The Project "Capacity Building for Better Environment in Montenegro" is funded by the European Union, under the IPA 2014 CSF Programme. The content of this document are the sole responsibility of NGO Green Home can under no circumstances be regarded as reflecting the position of the European Union.

This project is funded
by the European Union

GREEN HOME
act green

S druge strane, kako je navela, Crna Gora je ratifikovala Pariski sporazum, usvojila, sa značajnim kašnjenjem, Strategiju upravljanja vodama za period 2016-2035, usvojila revidovanu Strategiju biodiverziteta do 2020, a u toku je realizacija projekta Natura 2000.

Marojević Galić je podsjetila da je Termoelektrana Pljevlja dobila privremenu dozvolu, a procedura za proces ekološke sanacije je započela, ratifikovana je Stokholmska konvencija, donijet je Zakon o hemikalijama, Sektor klimatskih promjena je reorganizovana, proširene su nadležnosti na pitanja obale i mora i povećan je broj zaposlenih u tom sektoru.

Prema njenim riječima, Agencija za zaštitu životne sredine je postala dio Ministarstva održivog razvoja i turizma (MORT), čime je izgubila nezavisnost u donošenju odluka, planira se realizacija megalomanskih projekata kao što su Porto Skada Lake, Porto Budva, Porto Novi, a upravljanje zaštićenim područjima je na nezadovoljavajućem nivou.

U Koaliciji 27, kako je navela, nijesu zadovoljni dinamikom pripreme pregovaračke pozicije i otvaranja poglavlja, »jer ako poglavlje bude otvoreno u junu, to je ipak dvije godine dug period od kada smo pozvani da dostavimo pregovaračku poziciju pa do otvaranja poglavlja«.

»Zato bi i glavna naša preporuka i apel, kako Ministarstvu tako i Vladi, bio da se pitanje životne sredine hitno, pored poglavlja 23 i 24, uvrsti među glavne prioritete Vlade na putu pridruživanja evropskoj zajednici«, poručila je Marojević Galić.

Generalna direktorica Direktorata za životnu sredinu u MORT-u, Ivana Vojinović, kazala je da je tokom čitanja izvještaja imala »pomiješane utiske« jer se, kako je navela, u srijedu vratila iz Bugarske gdje je ministar Pavle Radulović prisustvovao sastanku ministara 28 zemalja članica EU zaduženih za oblast životne sredine.

»Mi smo dobili potvrdu i ohrabrenje da je Crna Gora itekako napredovala u oblasti životna sredina i klimatske«, kazala je Vojinović.

To se, smatra ona, kosi sa opštim zaključkom i stavovima iznesenim u alternativnom izvještaju crnogorskih NVO.

»Da Crna Gora nije napredovala u oblasti poglavlja 27, EK nam nikad ne bi prihvatila pregovaračku poziciju za to poglavlje«, istakla je Vojinović.

Ona je negirala da je bilo kašnjenja sa pripremom pregovaračke pozicije, kako je navedeno u izvještaju Koalicije 27.

GREEN HOME
act green

»Crna Gora nije prije dvije godine pozvana da dostavi Pregovaračku poziciju, nego 16. marta prošle godine. Pregovaračka pozicija je dostavljena 4. aprila iste godine, i zaključno sa decembrom smo usaglašavali tekst saEK, od prvog do posljednjeg slova«, istakla je Vojinović.

Komentarišući ocjenu da Crna Gora nije napredovala u implementaciji namjeravanog nacionalnog doprinosa u kontekstu Pariskog sporazuma, ona je kazala da je taj sporazum za Crnu Goru stupio na snagu 19. januara.

»Kad smo mi mogli da ostvarimo napredak za implementaciju doprinosa koji će se implementirati do 2030. godine«, upitala je Vojinović.

Ona je kazala da su u izvještaju »malo netaktično« prezentirane odredbe Zakona o zaštiti vazduha vezano za uspostavljanje državne mreže za praćenje njegovog kvaliteta, i uopšte izrade planova upravljanja kvalitetom vazduga.

Vojinović je negirala da Vlada nije usvojila Strategiju za smanjenje rizika od katastrofa, navodeći da je to učinila prošle godine.

Ona je ocijenila i da su na neki način začuđujuće konstatacije o postojanju nekompatibilnosti između predloga zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu i o planiranju prostora i izgradnji objekata.

Komentarišući ocjenu da se namjerno usporava proces novih zaštićenih područja i uspostavljanje mreže Natura 2000, Vojinović je podsjetila da je tokom prošle godine proglašen Park prirode Dragišnica i Komarnica i Spomenik prirode Kanjon Cijevne, »čime smo premašili procenat zaštićene teritorije na preko 15 odsto ukupne teritorije Crne Gore.

Prema njenim riječima, ne stoji ni konstatacija da Crna Gora nema adekvatan odgovor na vanredne situacije poput ljetosnjih požara.

Vojinović je, komentarišući ocjenu o loše uspostavljenom sistemu monitoringa stanja životne sredine i niskim stepenom izdvajanja sredstava, kazala da je ove godine budžet za monitoring biodiverziteta povećan za 21 odsto u odnosu na prethodnu.

Ona je kazala da je Crna Gora u julu 2016. godine donijela najsveobuhvatniji mogući strateški okvir u oblasti životne sredine koji joj je EK tražila.

»To je bio uslov bez kojeg nijesmo mogli da idemo dalje u pregovaračkom procesu«, kazala je Vojinović.

GREEN HOME
act green

Ona je podsjetila da je nevladin sektor bio uključen u izradu Nacionalne strategije za poglavlje 27, i da su četiri NVO participirale u radnoj grupi za pripremu Pregovaračke pozicije.

»Tokom izrade Pregovaračke pozicije, nijesmo imali pretjeranu podršku i pomoć od naših uvažanih kolega iz NVO sektora«, dodala je Vojinović.

Kako je kazala, u izvještaju se pitanje finansiranja politike životne sredine povezuje sa nivoom prioriteta koji se daje toj politici.

»U izvještaju se barata samo sa cifrom od dva miliona EUR, koliko iznose budžeti MORT-a i Agencije za zaštitu životne sredine. Međutim, to su samo tekući budžeti koji se odnose na izdvajanje za zarade i ostale naknade, materijalne troškove i sve ono što je neophodno za nesmetano funkcionisanje nekog državnog organa«, pojasnila je Vojinović.

Ona je naglasila da se moraju sagledati iznosi u kapitalnom budžetu države koji se izdvajaju za oblast životne sredine, kao i u kapitalnim budžetima lokalnih samouprava, ali i sve otvorene kreditne linije koje se koriste za finansiranje kako tekućih, tako i budućih projekata i programa iz te oblasti.

»Ukoliko aproksimativno uzmemo u obzir sve otvorene kreditne linije i izdvajanja iz kapitalnog budžeta, na današnji dan je u Crnoj Gori operativan iznos od nekoliko desetina miliona EUR koji se izdvajaju na programe i projekte životne sredine. To se kreće do nivoa od skoro 40 miliona EUR«, kazala je Vojinović.

Tekst je dio projekta "Jačanje kapaciteta za bolju životnu sredinu u Crnoj Gori" koji realizuje nevladina organizacija Green Home, a koji finansira EU kroz pretpristupnu IPA podršku.

